

Minister Infrastruktury

Znak pisma: DTD-5-1.055.95.2025

Warszawa, 20 maja 2025

Nazwa adresata

Dane teleadresowe adresata

Pan

Marcin Wiącek

Rzecznik Praw Obywatelskich

Szanowny Panie Rzeczniku,

w nawiązaniu do pisma z dnia 14 kwietnia 2025 r., znak: II.511.276.2023.MW, dotyczącego zagadnienia przypisania punktów karnych za wykroczenie drogowe na podstawie wpisu ostatecznego do ewidencji oraz momentu ich usunięcia w sytuacji, gdy płatność mandatu karnego rozłożono na raty uprzejmie wyjaśniam, co następuje.

Regulacja zawarta w art. 98 ust. 5 pkt 1 i 1a ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami stanowi, że: „Informacje o otrzymanej liczbie punktów zgromadzone w centralnej ewidencji kierowców usuwa się:

- 1) z upływem 1 roku od daty uprawomocnienia się rozstrzygnięcia, pod warunkiem uzyskania informacji o uiszczeniu grzywny za naruszenie, o którym mowa w ust. 1, w sposób, o którym mowa w art. 98 § 3a ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. - Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2022 r. poz. 1124 oraz z 2023 r. poz. 1963), albo w terminie, o którym mowa w art. 98 § 5 tej ustawy, o ile taka grzywna została nałożona;
- 1a) z upływem 1 roku od daty uiszczenia grzywny za naruszenie, o którym mowa w ust. 1, w przypadkach innych niż wymienione w pkt 1, o ile taka grzywna została nałożona.”.

Na podstawie ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego oraz ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych

strona może ubiegać się o umorzenie w całości, umorzenie w części, rozłożenie na raty oraz odroczenie terminu spłaty należności Skarbu Państwa, z tytułu grzywien nakładanych w drodze mandatów karnych.

Udzielanie ulg na wnioszek zobowiązanego możliwe jest w przypadkach uzasadnionych ważnym interesem dłużnika lub interesem publicznym i podejmowane jest w ramach uznania administracyjnego. W przypadku umorzenia zaległej administracyjnej kary pieniężnej umorzeniu podlegają także odsetki za zwłokę w całości lub takiej części, w jakiej została umorzona zaległa administracyjna kara pieniężna.

Podkreślić należy, że zróżnicowane terminy „wygaśnięcia” przyznanych danej osobie punktów karnych ze względu na termin uiszczenia grzywny wystąpią jedynie w sytuacji rozłożenia grzywny na raty albo odroczenia terminu spłaty tej należności Skarbu Państwa.

Uwzględniając, że decyzja w sprawie udzielenia ulgi w spłacie należności ma charakter uznaniowy przyjąć należy, że osoby znajdujące się w trudnej sytuacji finansowej mogą wystąpić o umorzenie należności, co nie będzie skutkowało wydłużeniem okresu „wygaśnięcia” punktów karnych.

Przy czym, warto zwrócić uwagę, że zgodnie z art. 50 § 1 Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia sąd obligatoryjnie odwołuje rozłożenie grzywny na raty, jeżeli ujawniły się nowe lub poprzednio nieznane okoliczności, istotne dla tego rozstrzygnięcia.

Ponadto, w przypadku uchybienia terminowi płatności choćby jednej raty, sąd ma prawo cofnąć swoją decyzję i odwołać rozłożenie grzywny na raty, chyba że niedotrzymanie terminu nastąpiło z przyczyn niezależnych. Zatem jeżeli po rozłożeniu należności sądowych na raty lub po odroczeniu terminu ich płatności sytuacja majątkowa dłużnika uległa takiej zmianie, że nie występują już okoliczności uzasadniające rozłożenie na raty lub odroczenie płatności lub dłużnik nie spłaca tych rat zgodnie z wyznaczonym harmonogramem ich płatności, zarządzenie w tym przedmiocie może zostać uchylone.

Mając powyższe na uwadze, wcześniejsze usunięcie punktów karnych za wykroczenie drogowe w przypadku, gdyby sąd cofnąłby swoją decyzję co do rozłożenia płatności mandatu karnego na raty, znacząco obniżyłaby odstraszającą i prewencyjną funkcję tej sankcji. Świadomość zagrożenia karą i jej nieuchronność odstrasza od popełniania czynów zabronionych również innych członków społeczeństwa, a istnienie przepisów prawa karnego wpływa pozytywnie na kształtowanie się świadomości prawnej społeczeństwa.

Biorąc pod uwagę powyższe, zmiana art. 98 ust. 5 pkt 1 i 1a *ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami*, mająca na celu zlikwidowanie wskazywanego powyżej różnicowania sytuacji podmiotów ze względu na ich sytuację majątkową nie została ujęta w obecnie procedowanym projekcie ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw (UC 76).

Niemniej rozumiejąc potrzebę niedyskryminowania i niezróżnicowania prawnego kierowców z uwagi na ich sytuację materialną, a także potrzebę budowania zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa, uprzejmie informuję, że powyższe zagadnienie będzie przedmiotem dalszych analiz w Ministerstwie Infrastruktury, w tym w ramach prac powołanego przez Ministra Infrastruktury Zespołu eksperckiego.

Łączę wyrazy szacunku,

Z upoważnienia Ministra Infrastruktury

Stanisław Bukowiec

Sekretarz Stanu

Dokument podpisany elektronicznie